

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 352:332.02
doi: 10.33287/102075

ГОРБЛЮК Сергій Анатолійович
канд. наук з держ. упр., докторант НАДУ
ORCID: 0000-0002-5031-2497

ПРОЦЕСНА МОДЕЛЬ ВИРОБЛЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ МІСТА

Обґрунтовується сутність публічної політики ревіталізації міста, наводиться її процесна модель. Описуються основні етапи цієї політики: підготовка до ревіталізації, планування ревіталізації – розроблення відповідної програми, практичне впровадження програми ревіталізації та моніторинг, оцінювання політики. Акцентується увага на принципах дій та здійсненні політики загалом. Виділяються базові (субсидіарності, інклюзивності, розумного зростання, сталого розвитку) та специфічні (територіально сконцентрованого впливу, інтегрованості й просторової синергії, партиципації та багаторівневого локально орієнтованого партнерства) принципи здійснення політики. Окреслюються можливості застосування процесної моделі публічної політики ревіталізації міста.

Ключові слова: ревіталізація міста, деградована територія, публічна політика ревіталізації міста, місто.

Постановка проблеми. На сучасному етапі забезпечити сталий розвиток держави неможливо без застосування інноваційних політик розвитку міст. Однією з них є політика ревіталізації міста, спрямована на подолання просторових, економічних, соціальних, культурних, екологічних кризових явищ функціонування zdegradovanih міських територій. Для України цей напрям дослідження є актуальним у зв'язку з перебуванням значної частини міських територій у занепаді через проблеми в місцевій економіці, міграцію економічно-активного населення, безробіття, суспільне виключення, низький рівень життя тощо. Проте на практиці в українських містах публічна політика ревіталізації розробляється ще вкрай рідко та не має достатнього наукового обґрунтування. Передусім важливо з'ясувати її сутність та базову модель, що є необхідним для вироблення конкретних політик ревіталізації міста.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання теорії та методології формування і реалізації публічної політики розглядали у своїх працях відомі зарубіжні науковці: Дж. Андерсон, М. Говлет, К. Паттон, М. Рамеш, Р. Розенфельд, Д. Савіцкі, Е. Хейвуд. Більше того, ці питання стали предметом численних наукових досліджень вітчизняних учених, а саме: О. Дем'янчука, І. Рейтеровича, С. Рябова, С. Ситник, С. Телешуна, В. Тертички та ін. Беручи до уваги їхні напрацювання, можемо дійти висновку, що нині наукова думка розвивається в напрямі обґрунтування спеціальних публічних політик різних рівнів і сфер. Незважаючи на наявність численних праць, присвячених ревіталізації міста,

© Горблюк С. А., 2020

Public Administration and Local Government, 2020, issue 4(47)

зарубіжних науковців (останні ґрунтовні праці належать Р. Грейнджер, П. Лоренсу, А. Маллаху, П. Робертсу та Х. Сайксу), наукового обґрунтування політики ревіталізації міста, яка включає етапи, дії, принципи тощо, досі немає.

Мета статті – визначити сутність публічної політики ревіталізації міста та розробити її процесну модель, що сприятиме розумінню послідовності конкретних дій та принципів відповідної діяльності.

Викладення основного матеріалу: Політика в широкому значенні розглядається як діяльність, завдяки якій люди створюють, захищають і змінюють загальні засади життя [12]. В англійській мові цьому поняттю відповідають два еквівалентні терміни: politics (вживається на позначення влади і боротьби за неї [3, с. 31]) і policy (передбачає управлінський курс, стратегію діяльності, програму заходів, лінії поведінки [7, с. 181]).

В «Енциклопедії державного управління» публічна політика визначається як діяльність органів публічного врядування, спрямована на вирішення суспільних проблем. Це реакція на запити громадян чи виникнення якоїсь суспільної проблеми. Публічна політика покликана розв'язувати проблеми, які мають насамперед публічне, а не приватне спрямування; при цьому використовуються громадські (бюджетні) кошти [5, с. 484 – 485]. Водночас розуміння публічності політики стосується також відкритості та прозорості процесів її вироблення з метою забезпечення суспільних інтересів [8, с. 14].

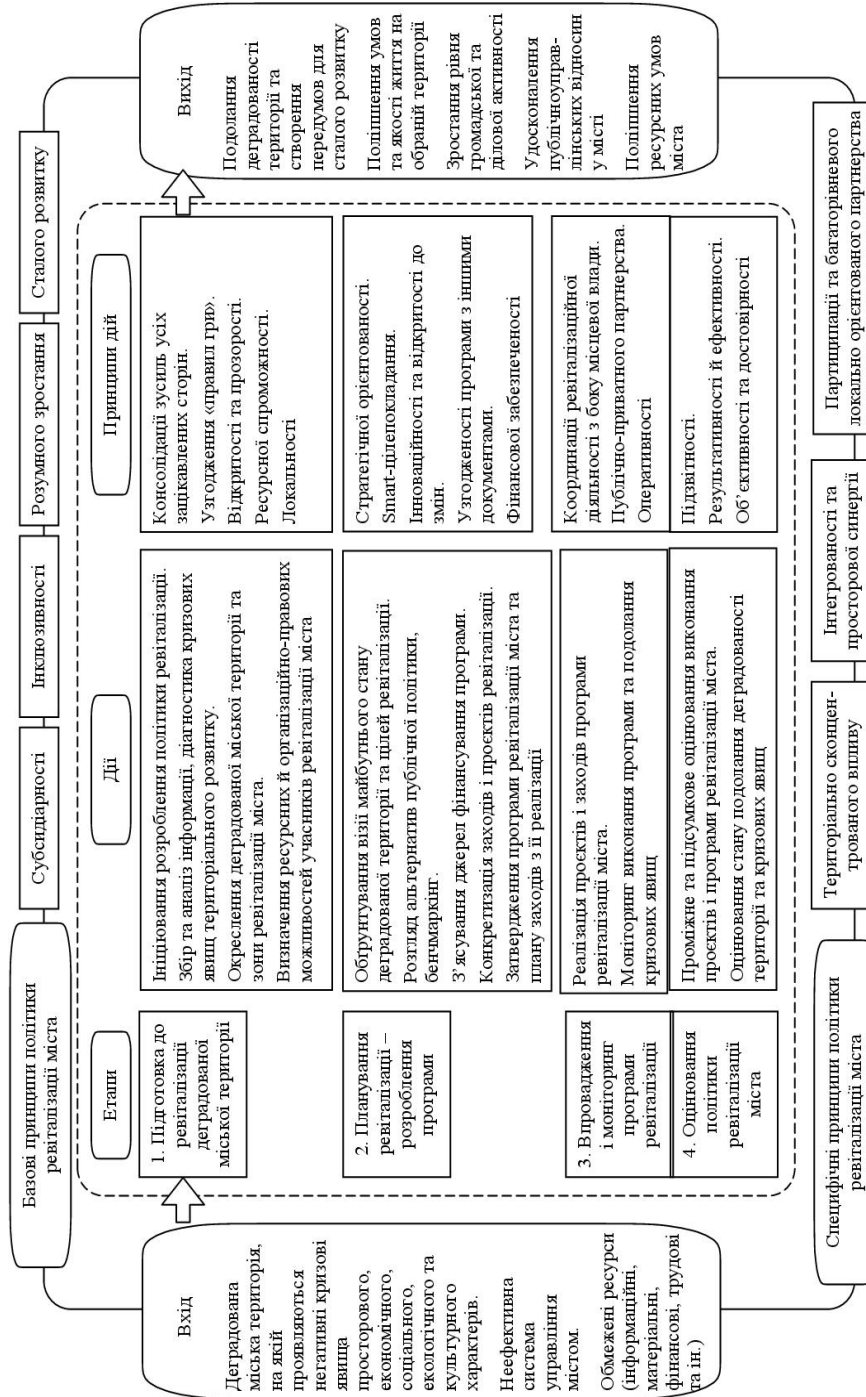
Американський учений Дж. Андерсон запропонував такі характеристики публічної політики:

- свідомо, цілеспрямована діяльність, а не сукупність випадкових дій;
- певний визначений курс, а не окремі, не пов'язані між собою рішення;
- реальна діяльність, а не просто намір щось зробити;
- може бути як позитивною (здійснення активних заходів із вирішення проблем), так і негативною (свідомою відмовою втручатися в перебіг подій);
- базується на законодавстві, є обов'язковою для виконання громадянами, яких вона стосується [10].

Наука державного управління вивчає теорію і методологію процесів управління (адміністрування) в суспільстві й те, як ці процеси реалізуються на практиці органами влади [9, с. 16]. Предметом особливої наукової уваги публічної політики є, з одного боку, ідентифікація явища, що вважається суспільно важливою проблемою чи комплексом проблем, з іншого – розроблення та втілення відповідної програми заходів, спрямованих на розв'язання цих проблем. Таких поглядів дотримуються американські дослідники К. Паттон і Д. Савіцкі, розглядаючи публічну політику в сукупності з плануванням і створенням комплексних програм вирішення суспільно важливих проблем [15, с. 5]. Однією з таких проблем є наявність деградованих міських територій, де панують кризові явища соціального, економічного, просторового, культурного та екологічного характеру. Для поліпшення ситуації потрібне публічне втручання та розроблення програм ревіталізації міста у співпраці всіх зацікавлених сторін.

Професор університету Східного Мічигану Р. Розенфельд пропонує два основні підходи до вивчення політики:

- дослідження процесу вироблення і прийняття рішень (у фокусі уваги взаємодія громадян, недержавних організацій, публічних управлінців для успішного вироблення політики; готовність органів влади та суспільства спробувати розв'язати суспільно важливі проблеми за допомогою певної програми; наявність людських, фінансових, часових та інших ресурсів для розробки чи реалізації нових програм тощо);
- аналіз змісту політики (розгляд таких аспектів: суспільно важливі проблеми та їхня пріоритетність щодо вирішення; різні варіанти розв'язання проблем, а також кінцева програма дій; оцінювання політики і програм – систематичні наукові дослідження існуючої політики для визначення того, чи спрацьовує вона, чи ні, і за яких умов вона буде успішною) [6, с. 6 – 12]. Керуючись другим підходом, розглянемо процесну модель публічної політики ревіталізації міста (рисунок).

Процесна модель публічної політики ревіталізації міста

Процесна модель публічної політики ревіталізації міста відображає послідовність заходів з відновлення деградованої міської території, а також принципи, яких слід дотримуватися на кожному етапі політики та загалом. Відповідно до моделі процес публічної політики ревіталізації міста включає чотири етапи, які розглянемо нижче.

Перший етап – *підготовка до відновлення деградованих територій* – розпочинається з ініціювання формування публічної політики ревіталізації міста. Така ініціатива здебільшого належить міській владі у зв'язку з нагромадженням негативних кризових явищ у конкретних районах міста. Проте ревіталізація може бути зумовлена також активністю мешканців, громадських організацій та підприємців деградованої території, спонукаючи впровадження цієї ініціативи за принципом знизу вгору. Утім, хто б не був ініціатором, міська влада має взяти на себе відповідальність за організацію процесу відродження територій шляхом формування і реалізації відповідної політики.

На початковому етапі формування публічної політики ревіталізації міста ключову роль відіграє консолідація зусиль усіх зацікавлених сторін (мешканців, лідерів громадської думки, підприємців, власників нерухомості деградованої території, а також експертів, публічних управлінців та ін.). Це вимагає налагодження цілеспрямованої взаємодії та узгодження «правил гри» для спільної роботи. З метою гуртування спільноти над завданнями відновлення деградованих міських територій формуються робочі групи, комітети з питань ревіталізації та інші інституційні утворення. Дії на всіх етапах публічної політики ревіталізації міста вимагатимуть домовленостей та партнерства, яких буде легше досягти, якщо консенсус будуватиметься послідовно від самого початку. Окрім того, відповідні політичні рішення повинні базуватися на ретельній доказовій аналітиці щодо кризових явищ і проблем деградованої території, шляхів її подолання, наслідків політики [4, с. 206].

Подальшим важливим кроком є збір та аналіз інформації, а також діагностика кризових явищ і суспільно важливих проблем, подолання яких лежатиме в основі публічної політики ревіталізації міста. До результатів її проведення ще невідомо, наскільки необхідними є заходи ревіталізації в місті. Можливо, будуть достатніми одиночні дії з розвитку технічної чи соціальної інфраструктури. Тому отримання об'єктивної інформації про масштаби кризових явищ, їхні причини та наслідки, територіальне поширення є завданням для всіх зацікавлених сторін і потребує відповідної професійної діяльності. Проблеми, які спричинили деградованість міської території, можуть перебувати в площині економічних, соціальних, просторових, екологічних та інших негативних явищ територіального розвитку. Їхня ідентифікація вимагає детальних досліджень із залученням мешканців, представників приватного сектору деградованої міської території та експертного середовища.

При цьому слід чітко окреслити деградовану міську територію, криза якої обумовлена такими явищами, як: безробіття, бідність, незадовільна ділова активність, не вирішені житлові проблеми, злочинність, низький рівень освіти та соціального капіталу, екологічні загрози тощо. Публічна політика ревіталізації міста може охоплювати всю або частину деградованої міської території. Передусім при визначенні території належить звертати увагу на локальний потенціал для відновлення та роль, яку може відігравати для міського розвитку загалом деградована територія після ревіталізації.

Загалом при виборі території, яку потрібно ревіталізувати, слід урахувати такі чинники:

- поточне та потенційне значення деградованої території для згуртованості й розвитку всього міста, зокрема територіальної ідентичності;
- соціальні умови (ставлення місцевої громади та її схильність до змін, громадянська активність);
- можливості отримати зовнішнє фінансування та мобілізувати місцевий капітал;

- правовий статус та структуру власності на нерухомість;
- культурну та природну спадщину на деградованій території;
- політичні умови [13, с. 83].

Водночас варто проаналізувати ресурсні й організаційно-правові можливості учасників ревіталізації міста. У випадку міської влади спектр її дій залежить від наділених повноважень, компетенцій, внутрішньої структури й характеристик тощо. Окрім того, завжди існують певні ресурсні обмеження. Публічна політика ревіталізації міста має розроблятися з урахуванням тих ресурсів, які можуть бути спрямовані на відновлення деградованої території. До них належать публічні й приватні кошти. Найвні ресурси повинні розглядатися в локальному контексті можливого впливу на формування точок зростання на деградованій території з орієнтацією на створення конкурентних переваг. Точковий характер проявів економічної та соціальної активності є стійкою тенденцією розвитку сучасної економіки.

Другий етап – *розроблення програми ревіталізації міста*, що є ключовим документом відповідної публічної політики. Необхідною умовою успішного програмування процесу ревіталізації є чітке формулювання візії стану деградованої міської території після проведення відновлювальних заходів, а також цілей ревіталізації, які повинні відповідати стратегічним орієнтирам розвитку міста. На основі партнерських дій слід виробити єдину позицію і загальне розуміння всіма учасниками змін, які відбуватимуться в процесі ревіталізації. Виведення території з кризи разом із визначенням цілей ревіталізації має бути результатом спільних домовленостей публічної влади із зацікавленими сторонами (передусім мешканцями та підприємцями деградованої території).

Цілі ревіталізації повинні бути сформульовані відповідно до специфіки локальних проблем та внутрішнього потенціалу, визначених під час діагностики деградованої території. У підсумку має бути забезпечена їхня взаємопов'язаність у напрямі створення передумов для сталого розвитку (наприклад, поліпшення стану міських структур та якості довкілля, створення умов для соціально-економічного відродження деградованої території).

При формулюванні цілей ревіталізації міста слід дотримуватися поширеної методики «розумних» цілей, яка ґрунтується на використанні smart-критеріїв [1, с. 169]. Відповідно до них кожна ціль повинна бути: конкретною, вимірною, досяжною, зорієнтованою на результат, визначеною в часі.

Розробляючи програму ревіталізації, необхідно встановити її зв'язок зі стратегією розвитку міста та іншими програмними документами. Так, заходи з відновлення деградованої міської території мають узгоджуватися зі стратегічними напрямками розвитку міста, діючими секторальними й інвестиційними програмами, а також відповідати місцевому плану просторового розвитку. Інтеграція програми ревіталізації з цими документами дозволить гармонізувати внутрішній міський розвиток. Для мінімізації ризиків несприятливих наслідків відродження території необхідно також оцінити вплив програми на міське середовище загалом.

Наступним завданням є вироблення спільно із заінтересованими сторонами альтернативних сценаріїв змін на деградованій території відповідно до візії майбутнього стану та цілей ревіталізації. Проблеми, які призвели до кризових явищ у місті, слід вирішувати раціонально, аналізуючи всебічну інформацію стосовно проблем та варіантів їхніх вирішень, «цінність кожної з альтернатив» [2, с. 157] з подальшим вибором оптимального курсу дій.

Для пошуку інновацій актуальним є бенчмаркінг, спрямований на виявлення та імплементацію кращого досвіду в певній сфері. Застосування бенчмаркінгу в процесі планування заходів ревіталізації забезпечить обізнаність розробників політики про кращі практики відродження деградованих територій, поширені в інших містах, у тому числі за кордоном. Це дозволить обґрунтувати якісні

управлінські рішення в умовах відкритості до змін. Водночас найкращі ідеї ревіталізації деградованої території не будуть реалізовані за умови відсутності потрібних джерел фінансування. Програма ревіталізації міста повинна спиратися на чітко окреслені фінансові механізми. Бюджет програми має розроблятися на основі залучення коштів з різних джерел та оптимального їх використання. Відродження деградованих міських територій є метою публічної політики, тому значна частина коштів на його фінансування – це публічні кошти. Перспективними залученими ресурсами на ці цілі є кошти державної підтримки та програм міжнародної технічної допомоги. Утім, успіх програм ревіталізації залежатиме від участі приватних структур у фінансуванні відповідних заходів. До них належать, передусім, власники нерухомості та підприємці, які є діючими чи потенційними суб'єктами ділової активності в зоні ревіталізації. У свою чергу, на їхню зацікавленість в інвестуванні в інфраструктурні об'єкти на деградованій території позитивно впливає застосування механізмів публічно-приватного партнерства.

Після визначення можливих джерел фінансування програми відповідно до обраного курсу дій визначаються заходи і проекти ревіталізації деградованої території, встановлюється черговість їх реалізації, а також механізми моніторингу й оцінювання. Проект ревіталізації – це комплекс цілеспрямованих взаємопов'язаних управлінських, організаційно-правових, інженерно-технічних, фінансових та інших заходів впливу на локальну спільноту, простір і економіку деградованої території, які здійснюються в межах програми ревіталізації міста. Вони оформлюються у вигляді планово-розрахункових документів, необхідних для техніко-економічного обґрунтування й організації впровадження передбачених заходів. Проекти ревіталізації мають відповідати цілям програми, бути пов'язаними між собою та інтегровано впливати на розвиток території шляхом забезпечення просторових, економічних, соціальних та екологічних змін. Загалом програма ревіталізації міста потребує офіційного затвердження органом міської влади після проведення громадського обговорення, а також розроблення та схвалення плану заходів з її реалізації.

Третій етап – *впровадження програми ревіталізації міста* – конкретизується план заходів з реалізації програми та визначаються відповідальні виконавці проектів ревіталізації. Для кожного з проектів, які реалізовуватимуться в межах програми, переважно на конкурсній основі обираються суб'єкти господарювання, здатні ефективно реалізувати заплановані заходи просторового, економічного, соціального та екологічного вимірів на деградованій території. Виконання окремих проектів потребуватиме додаткової організаційної підготовки в частині проведення тендерних процедур, отримання дозволів тощо. Вищевикладене вимагає координації ревіталізаційної діяльності з боку місцевої влади. Водночас для досягнення поставлених цілей слід спонукати залученість усіх потенційних учасників відродження території до активних дій згідно з принципом публічно-приватного партнерства.

Завдання учасників процесу ревіталізації деградованої міської території полягає в підтримці цілісності програми під час її виконання. Це стосується послідовності реалізації запланованих проектів та забезпечення мультиплікаційних ефектів. Так, інвестування в просторовий розвиток поліпшуватиме інвестиційну привабливість, зокрема зростатиме ділова активність на деградованій території. Економічні зміни (відкриття нових підприємств) поліпшать ситуації в соціальній сфері (зменшення безробіття, підвищення рівня життя). Екологічні проекти та ініціативи є дотичними до просторових перетворень. Маркетингові заходи, спрямовані на підтримку територіальної ідентичності й історико-культурних об'єктів, підвищуватимуть зацікавленість інвесторів у розвитку бізнесу й обслуговуючої інфраструктури, її відвідування туристами тощо. Таким чином, майже кожен проект відродження території позитивно впливатиме одночасно на різні виміри ревіталізації.

Протягом впровадження програми дієвим інструментом політики є

Local Government

моніторинг її реалізації, який слід передбачити в ній. Основні завдання моніторингу впровадження програми ревіталізації міста: оперативне відстеження виконання проєктів і програми загалом; визначення ступеня реалізації заходів, їхнього уточнення та за необхідності корегування.

Система моніторингу публічної політики ревіталізації міста розглядається у двох напрямках:

– моніторинг ситуації (відстеження просторових, економічних, соціальних, культурних і екологічних змін на деградованій території відповідно до переліку кризових явищ);

– моніторинг процесу (дослідження прогресу в реалізації проєктів ревіталізації міста, динаміки виконання бюджету й досягнення програмних цілей).

Четвертий етап – *оцінювання публічної політики ревіталізації міста* – здійснюється на фінальному етапі. Слід виділити такі види оцінювання:

1) попереднє (ex-ante) – здійснюється на етапі розроблення програми та має на меті спрогнозувати успішність майбутнього курсу дій;

2) проміжне (ex-mid) – проводиться під час виконання програми для визначення рівня досягнення цілей програми та чинників, що сприяють (заважають) її успішному виконанню;

3) підсумкове (ex-post) – виконується після завершення реалізації програми, коли необхідно проаналізувати результати відродження території та затрачені ресурси, позитивний і негативний досвід для уникнення помилок у майбутньому.

Оцінювання публічної політики ревіталізації міста (ex-post) на практиці повинно проводитися в період до трьох років після закінчення програми. Це дає можливість проаналізувати ефективність та результативність антикризових заходів з подолання негативних явищ просторового, економічного, соціального та екологічного характеру, а також вплив програми на відновлення деградованої території. Результати цієї оцінки мають бути об'єктивними та достовірними. Вони будуть використані під час розроблення інших програм ревіталізації у місті.

Публічна політика ревіталізації міста здійснюється на основі базових [11; 14, с. 48 – 49; 16, с. 21] та специфічних принципів. Серед базових слід виділити:

– принцип субсидіарності (кожна дія має програмуватися на найнижчому публічноуправлінському рівні, при цьому всі наступні рівні є допоміжними (субсидіарними) щодо нижчого і вирішують лише ті завдання, з якими можуть впоратися більш ефективно);

– інклюзивності (у фокусі уваги політики – створення можливостей для всіх мешканців у доступі до ринку праці і ресурсів, сприяння їхній соціальній та територіальній згуртованості);

– розумного зростання (політика відновлення деградованої міської території повинна ґрунтуватися на знаннях та інноваціях);

– сталого розвитку (політика має забезпечити ефективне використання наявних ресурсів, їхнє збереження для майбутніх поколінь).

Окрім того, для ефективного впровадження публічної політики ревіталізації міста слід дотримуватися специфічних принципів:

– територіально сконцентованого впливу (політика ревіталізації охоплює не все місто, а лише обмежену за площею попередньо діагностовану деградовану територію, на якій спостерігається концентрація проблем та негативних кризових явищ, а також наявний локальний потенціал для відновлення);

– інтегрованості та просторової синергії (заходи публічної політики ревіталізації міста мають просторове, соціальне, економічне чи екологічне спрямування, проте вони є взаємопов'язаними, синхронізованими в часі та інтегрованими в єдину програму; така програма повинна забезпечити досягнення ефекту просторової синергії, що полягає в кінцевих результатах відновлювальних дій на деградованій

території, які будуть набагато більшими за суму тих самих дій, розпорошених у міському просторі, реалізованих незалежно один від одного та в різний час [13, с. 62];

– партиципації та багаторівневого локально орієнтованого партнерства (політика ґрунтується на ефективній взаємодії публічних інституцій та громадян щодо відновлення деградованої міської території; встановлення стійких вертикальних відносин між органами публічної влади різних рівнів, забезпечення належних інструментів громадської участі, горизонтальна співпраця органів місцевого самоврядування міста з усіма зацікавленими сторонами, насамперед представниками бізнесу, неурядових організацій, мешканцями деградованої території).

Висновки. Публічна політика ревіталізації міста – це діяльність суб'єктів міського врядування за участі місцевого бізнесу, громадськості й інших учасників, спрямована на розроблення та реалізацію програми ревіталізації деградованої міської території для подолання кризових явищ і створення передумов для сталого розвитку міста.

У дослідженні наводиться процесна модель публічної політики ревіталізації міста, яка містить вхідні та вихідні умови відновлення деградованої міської території, конкретизовані етапи та принципи цієї діяльності. Вона може бути використана як практичний вказівник:

– для аналізу складного процесу ревіталізації деградованої міської території, а також ефективності попередньої публічної політики ревіталізації міста порівняно із запропонованою моделлю;

– визначення покрокових дій на етапах відповідної політики (підготовка до ревіталізації, планування ревіталізації – розроблення програми, впровадження програми ревіталізації, оцінювання політики);

– усвідомлення принципів політики в розрізі етапів та діяльності загалом (територіально сконцентрованого впливу, інтегрованості й просторової синергії, партиципації та багаторівневого локально орієнтованого партнерства тощо), дотримання яких впливає на ефективність ревіталізації міста;

– аргументування участі зацікавлених сторін (діючих і потенційних підприємців, мешканців деградованої міської території, представників неурядових організацій та ін.) у впровадженні всіх етапів публічної політики ревіталізації міста.

Запропонована модель публічної політики ревіталізації міста може бути реалізована в українських умовах. Для прискорення процесу відновлення деградованих міських територій необхідним є врегулювання питання ревіталізації міста у вітчизняному законодавстві та створення фінансових механізмів підтримки ревіталізаційних програм, що може бути окремим напрямом для подальших наукових розвідок.

Список бібліографічних посилань

1. Вакулєнко В. М., Берданова О. В. Інструменти регіонального розвитку в Україні. Київ: НАДУ, 2013. 286 с.
2. Говлет М., Рамеш М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики. Львів: Кальверія, 2004. 264 с.
3. Дем'янчук О. П. «Державна політика» та «публічна політика»: варіант перехідного періоду. *Наук. зап. Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія»*. Сер. «Політичні науки». 2000. Т. 18. С. 31 – 36.
4. Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики: монографія / авт. кол.: [Л. В. Гонюкова, В. М. Козаков, В. А. Ребало та ін.] ; за заг. ред. Л. В. Гонюкової, В. М. Козакова. Київ: НАДУ, 2018. 400 с.
5. Загорський В. С., Буник М. З. Публічна політика // *Енциклопедія держ. упр.: у 8 т. / наук.-ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк [та ін.]*. Київ: НАДУ, 2011. Т. 8. Публічне врядування / наук.-ред. кол.: В. С. Загорський [та ін.]. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. С. 484 – 485.
6. Розенфельд Р. А. Лекції з державної політики. Київ: КІС, 2002. 60 с.
7. Рябов С. Г. Політологія: словник понять і термінів. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: КМ Академія, 2001. 256 с.

Local Government

8. Телешун С., Ситник С., Рейтерович І. Публічна політика в Україні: генерація нових смислів управління в контексті світових викликів (досвід євроінтеграції) // Глобалізований світ: випробування людського буття: міжнар. наук.-теорет. конф. Житомир: Вид-во Євенок О. О., 2017. С. 12 – 18.
9. Тертичка В. Суспільна політика: чи стала вона сферою наукового пошуку і прикладних досліджень в Україні? *Політичний менеджмент*. 2007. № 1. С. 10 – 23.
10. Anderson, J. E. (2014). *Public policymaking*. Inc, United States: Cengage Learning.
11. Houk, M., Koutsomarkou, J., Moulin, E., Scantamburlo, M., & Tosics, I. (Eds.). (2015). *State of the Art: Sustainable Regeneration in Urban Areas. Urban II Capitalization*. Saint Denis, France: URBACT.
12. Heywood, A. (2008). *Politologia, tłum. M. Masojc, B. Maliszewska, N. Orłowska*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
13. Janas, K., Jarczewski, W., & Wankowicz, W. (2010). *Model rewitalizacji miast*. Krakow: Wydawnictwo Instytutu Rozwoju Miast.
14. Mallach, A. (2017). *State Government and Urban Revitalization: How States Can Foster Stronger, More Inclusive Cities*. Washington, DC: Lincoln Institute of Land Policy.
15. Patton, C. V., Sawicki, D. S., & Clark, I. I. (1993). *Basic methods of policy analysis and planning*. London & New York: Taylor & Francis Group.
16. Roberts, P., Sykes, H., & Granger, R. (Eds.). (2016). *Urban regeneration*. London: Sage Publications.

List of references

1. Vakulenko V. M., Berdanova O. V. *Instrumenty rehionalnoho rozvytku v Ukraini*. Kyiv: NADU, 2013. 286 p. [in Ukrainian].
2. Hovlet M., Ramesh M. *Doslidzhennia derzhavnoi polityky: tsykly ta pidsystemy polityky*. Lviv: Kalveriiia, 2004. 264 p. [in Ukrainian].
3. Demianchuk O. P. «Derzhavna polityka» ta «publichna polityka»: variant perekhidnoho periodu. *Nauk. zap. Nats. un-tu «Kyievo-Mohylianska akademii»*. Ser. «Politychni nauky». 2000. T. 18. P. 31 – 36 [in Ukrainian].
4. *Doslidzhennia derzhavnykh polityk: metodolohiia, protsedury ta yevropeiski praktyky: monohrafiia / avt. kol.: [L. V. Honiukova, V. M. Kozakov, V. A. Rebkalo ta in.] ; za zah. red. L. V. Honiukovoi, V. M. Kozakova*. Kyiv: NADU, 2018. 400 p. [in Ukrainian].
5. Zahorskyi V. S., Bunyk M. Z. *Publichna polityka // Entsyklopediia derzh. upr.: u 8 t. / nauk.-red. kol.: Yu. V. Kovbasiuk [ta in.]*. Kyiv: NADU, 2011. T. 8. *Publichne vriaduvannia / nauk.-red. kol.: V. S. Zahorskyi [ta in.]*. Lviv: LRIDU NADU, 2011. P. 484 – 485 [in Ukrainian].
6. Rozenfeld R. A. *Lektsii z derzhavnoi polityky*. Kyiv: KIS, 2002. 60 p. [in Ukrainian].
7. Riabov S. H. *Politolohiia: slovnyk poniat i terminiv*. 2-he vyd., pererobl. i dopov. Kyiv: KM Akademiia, 2001. 256 p. [in Ukrainian].
8. Teleshun S., Sytnyk S., Reiterovych I. *Publichna polityka v Ukraini: heneratsiia novykh smysliv upravlinnia v konteksti svitovykh vyklykiv (dosvid yevrointehratsii) // Hlobalizovanyi svit: vyprovuvannia liudskoho buttia: mizhnar. nauk.-teoret. konf. Zhytomyr: Vyd-vo Yevenok O. O., 2017. P. 12 – 18 [in Ukrainian]*.
9. Terlychka V. *Suspilna polityka: chy stala vona sferoiu naukovoho poshuku i prykladnykh doslidzhen v Ukraini? Politychnyi menezhment*. 2007. № 1. P. 10 – 23 [in Ukrainian].
10. Anderson, J. E. (2014). *Public policymaking*. Inc, United States: Cengage Learning [in English].
11. Houk, M., Koutsomarkou, J., Moulin, E., Scantamburlo, M., & Tosics, I. (Eds.). (2015). *State of the Art: Sustainable Regeneration in Urban Areas. Urban II Capitalization*. Saint Denis, France: URBACT [in English].
12. Heywood, A. (2008). *Politologia, tłum. M. Masojc, B. Maliszewska, N. Orłowska*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN [in Polish].
13. Janas, K., Jarczewski, W., & Wankowicz, W. (2010). *Model rewitalizacji miast*. Krakow: Wydawnictwo Instytutu Rozwoju Miast [in Polish].
14. Mallach, A. (2017). *State Government and Urban Revitalization: How States Can Foster Stronger, More Inclusive Cities*. Washington, DC: Lincoln Institute of Land Policy [in English].

-
15. Patton, C. V., Sawicki, D. S., & Clark, I. I. (1993). *Basic methods of policy analysis and planning*. London & New York: Taylor & Francis Group [in English].
16. Roberts, P., Sykes, H., & Granger, R. (Eds.). (2016). *Urban regeneration*. London: Sage Publications [in English].

HORBLYUK Serhii
PhD in Public Administration,
Doctoral Student,
National Academy for Public Administration
under the President of Ukraine

PROCESS MODEL OF PUBLIC POLICY DEVELOPMENT OF URBAN REVITALIZATION

At the present stage, it is not possible to ensure the sustainable development of the country without the application of innovative urban development policies. One of them is the policy of urban revitalization, which is aimed at overcoming the spatial, economic, social, cultural, environmental crisis of the functioning of degraded urban areas.

The purpose of the article is to determine the essence of the public policy of urban revitalization and to develop its process model, which will help to understand the sequence of specific actions and principles of relevant activities.

The study presents a process model of public policy of the urban revitalization. It reflects the sequence of measures to restore the degraded urban area, as well as the principles to be followed at each stage of the policy and in general. According to the model, the process of public policy of the urban revitalization includes four stages:

- preparation for the degraded areas restoration,
- development of the urban revitalization program,
- implementation of the urban revitalization program,
- evaluation of the public policy of urban revitalization.

The public policy of urban revitalization is carried out on basic and specific principles.

Basic and specific principles should be followed for the effective implementation of the public policy of urban revitalization. Among the basic principles should be noted: subsidiarity, inclusiveness, smart growth, sustainable development. The specific principles of the urban revitalization policy include:

- territorially concentrated influence,
- integration and spatial synergy,
- participation and multilevel locally oriented partnership.

Despite the lack of practice in the preparation of urban revitalization programs, the proposed model of public policy of urban revitalization can be implemented in Ukrainian conditions. To accelerate the restoration process of degraded urban areas, it is necessary to regulate the issue of urban revitalization in domestic legislation and create financial mechanisms to support revitalization programs.

Key words: urban revitalization, degraded area, public policy of urban revitalization, city.

Надійшла до редколегії 07.12.20